

Valstybės tarnautojo elektroninės atpažinties sertifikato ir valstybės tarnautojo kvalifikuoto elektroninio parašo sertifikato sudarymo ir tvarkymo sąlygos

1. Bendrosios nuostatos

1.1. Valstybės tarnautojo elektroninės atpažinties sertifikato ir valstybės tarnautojo kvalifikuoto elektroninio parašo sertifikato (toliau – sertifikatai) sudarymo ir tvarkymo sąlygos (toliau – Sertifikatų sudarymo ir tvarkymo sąlygos) yra skirtos informuoti sertifikatų savininkus apie sertifikatų paskirtį ir naudojimo apribojimus, pagrindines Patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjo ir sertifikatų savininko pareigas ir atsakomybę, taip pat svarbiausius Patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjo veiklos aspektus.

1.2. Sertifikatų savininkas, naujo valstybės tarnautojo pažymėjimo įteikimo metu arba po sertifikatų atnaujinimo pasirašęs, kad susipažino su Sertifikatų sudarymo ir tvarkymo sąlygomis ir su jomis sutinka, prisiima visas jose nurodytas pareigas ir atsakomybę.

1.3. Sertifikatų savininkas turi būti susipažinęs su Sertifikavimo veiklos nuostatais 2022 (toliau – nuostatai), kurie yra viešai skelbiami Patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjo interneto svetainėje www.nsc.vrm.lt.

2. Kontaktiniai duomenys

2.1. Patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjas:

Asmens dokumentų išrašymo centras prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Asmens dokumentų išrašymo centras)

Žirmūnų g. 1D, LT-09239 Vilnius

Tel. (8 5) 271 8000; El. paštas adic@adic.gov.lt

Sertifikatų skyriaus tel. (8 5) 271 6062.

Darbo valandos: I–IV 7:30–16:30, V 7:30–15:15.

2.2. Personalo administravimo tarnybos:

Personalo administravimo tarnyba yra įstaigos, kurioje valstybės tarnautojas eina valstybės tarnautojo pareigas, administracijos struktūrinis padalinys arba valstybės tarnautojas, vykdamas personalo administravimo funkcijas, Patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjo vardu tvarkantis prašymus atlikti valstybės tarnautojo sertifikatų sudarymo ir tvarkymo veiksmus bei atsakingas už prašymuose pateiktų duomenų patikrinimą ir valstybės tarnautojų asmens tapatybės nustatymą.

3. Sertifikatų turinys, paskirtis ir naudojimo apribojimai

3.1. Patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjas valstybės tarnautojams sudaro ir tvarko:

3.1.1. valstybės tarnautojo elektroninės atpažinties sertifikatus, skirtus identifikuoti valstybės tarnautoją, jam jungiantis prie valstybės informacinių sistemų, valstybės ir žinybinių registrų;

3.1.2. valstybės tarnautojo kvalifikuotus elektroninio parašo sertifikatus, skirtus kvalifikuotiems elektroniniams parašams tvirtinti, pagal 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 910/2014).

3.2. Valstybės tarnautojams sudaromose sertifikatuose gali būti įrašomi tik tokie parašo patvirtinimo duomenys, kurie kartu su juos atitinkančiais parašo kūrimo duomenimis yra generuoti valstybės tarnautojo pažymėjimo kontaktinėje elektroninėje laikmenoje, kuri yra kvalifikuotas elektroninio parašo kūrimo įtaisas.

3.3. Valstybės tarnautojams sudaromi sertifikatai galioja 4 metus nuo jų sudarymo momento. Pasibaigus sertifikatų galiojimui, sertifikatų savininkas gali kreiptis į įstaigos, kurioje jis eina pareigas, personalo administravimo tarnybą dėl naujų sertifikatų sudarymo (žr. 11 skyrių).

3.4. Valstybės tarnautojams sudaromų sertifikatų sandara atitinka standarto ETSI EN 319 412-2 „Electronic Signatures and Infrastructures (ESI); Certificate Profiles; Part 2: Certificate profile for certificates issued to natural persons“ reikalavimus. Sertifikatuose įrašomus asmens duomenis nustato Valstybės tarnautojo pažymėjimo forma, patvirtinta Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2002 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. 338 „Dėl Valstybės tarnautojo pažymėjimo formos ir Valstybės tarnautojo pažymėjimo išdavimo taisyklių patvirtinimo“.

4. Sertifikatų savininko pareigos

4.1. Sertifikatų savininkas įsipareigoja:

4.1.1. kaip to reikalauja nuostatai, per jį atstovaujančias personalo administravimo tarnybas teikti Patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjui tikslią ir išsamią informaciją, reikalingą valstybės tarnautojo asmens tapatybei nustatyti ir sertifikatams sudaryti;

4.1.2. naudoti valstybės tarnautojo pažymėjime esančius parašo kūrimo ir patvirtinimo duomenis bei juos atitinkančius sertifikatus tik 3.1 papunktyje nurodytiems tikslams, laikantis sertifikate nurodytų naudojimo paskirties apribojimų;

4.1.3. naudoti sertifikatus tik jų galiojimo laikotarpiu. Sertifikatų galiojimo laikotarpiu gavęs pranešimą ar kitaip sužinojęs, kad jam išduotų sertifikatų galiojimas yra atšauktas arba sertifikatus sudariusi sertifikavimo tarnyba tapo nepatikima, nedelsiant ir visam laikui nutraukti jam išduotus sertifikatus atitinkančių parašo kūrimo duomenų naudojimą;

4.1.4. pasirūpinti, kad parašo kūrimo duomenimis (valstybės tarnautojo pažymėjimu kaip pasirašymo elektroniniu parašu įtaisu) nepasinaudotų kiti asmenys;

4.1.5. sertifikatų galiojimo laikotarpiu praradęs parašo kūrimo duomenų (valstybės tarnautojo pažymėjimo) kontrolę nedelsiant kreiptis į Patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėją su prašymu atšaukti juos atitinkančių sertifikatų galiojimą;

4.1.6. sertifikatų galiojimo laikotarpiu pasikeitus sertifikatuose įrašytiems duomenims arba pastebėjus, kad sertifikatuose yra įrašyti neteisingi duomenys, taip pat sužinojęs, kad valstybės tarnautojo pažymėjimo kontaktinės elektroninės laikmenos aktyvavimo duomenys (slaptažodis) galėjo tapti ar tapo žinomi kitiems asmenims, nedelsiant ir visam laikui nutraukti parašo kūrimo duomenų naudojimą bei kreiptis į Patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėją su prašymu atšaukti juos atitinkančių sertifikatų galiojimą;

4.1.7. pasirašymui elektroniniu parašu naudoti kompiuterius, kuriuose įdiegta gamintojo palaikoma operacinė sistema, automatiškai diegiami gamintojo išleisti operacinės sistemos naujinimai bei įdiegta naujausia asmens tapatybės kortelės programinės įrangos, kuri yra pateikiama tinklalapyje www.nsc.vrm.lt, versija.

5. Patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjo pareigos

5.1. Patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjas įsipareigoja savo paslaugas teikti laikydamasis Reglamento (ES) Nr. 910/2014, Lietuvos Respublikos elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų įstatymo ir jų įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimų, įskaitant, bet neapsiribojant reikalavimais:

5.1.1. bet kuriuo paros metu teikti sertifikatų galiojimo statuso tikrinimui reikalingą informaciją;

5.1.2. gavus tinkamos formos prašymą, nedelsiant laikinai sustabdyti arba atšaukti sertifikato galiojimą;

5.1.3. nedelsiant panaikinti sertifikato galiojimo laikiną sustabdymą, gavus tinkamą sertifikatų savininko arba teisėsaugos institucijos, kurios prašymu sertifikato galiojimas buvo laikinai sustabdytas, prašymą;

5.1.4. kaupti valstybės tarnautojų registravimui sertifikatams gauti pateiktus prašymus, valstybės tarnautojams sudaryti sertifikatų ir šių sertifikatų tvarkymo duomenis, saugoti juos ne trumpiau kaip 7 metus nuo išduotų sertifikatų galiojimo pabaigos.

6. Patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjo atsakomybė

6.1. Patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjas atsako už Reglamento (ES) Nr. 910/2014, Lietuvos Respublikos elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų įstatymo ir jų įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimų pažeidimus Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso nustatyta tvarka.

6.2. Patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjas atlygina savo veiksmais ar neveikimu asmenims padarytą žalą Lietuvos Respublikos civilinio kodekso ir kitų įstatymų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

6.3. Patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjas neprisiima atsakomybės, jei nuostoliai buvo patirti dėl:

6.3.1. neleistino sertifikatų naudojimo (pvz., kai pasirašymui yra naudojamas negaliojantis sertifikatas, sertifikatas yra naudojamas ne pagal paskirtį ar kitaip pažeidžiami sertifikato naudojimo apribojimai);

6.3.2. nenugalimos jėgos (force majeure).

6.4. Patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjo įsipareigojimams užtikrinti Patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjas draudžia savo civilinę atsakomybę, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų įstatymo 10 straipsnyje nustatyta tvarka.

7. Sertifikatais pasikliaujančių šalių pareigos

7.1. Sertifikatais pasikliaujančios šalys turi būti susipažinusios su nuostatais.

7.2. Sertifikatais pasikliaujančios šalys, prieš sprendamos apie sertifikato patikimumą, turi įsitikinti sertifikato galiojimu, sertifikato patikimumą patvirtinančių sertifikatų seką sudarančių sertifikatų

galiojimu, taip pat kad sertifikatas yra naudojamas pagal jame nurodytą paskirtį.

7.3. Sertifikato galiojimas tikrinamas naudojant užklausų sistemą, kuri teikia informaciją apie sertifikato galiojimo statusą tikrinimo metu. Detali informacija apie sertifikato galiojimo tikrinimą pateikiama nuostatuose, kurie yra viešai skelbiami Patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjo interneto svetainėje.

8. Sertifikato galiojimo atšaukimas

8.1. Sertifikato galiojimas atšaukiamas šiais atvejais:

- 8.1.1. sertifikato savininko prašymu;
 - 8.1.2. sertifikato savininkui praradus sertifikatą atitinkančių parašo kūrimo duomenų kontrolę;
 - 8.1.3. išaiškėjus, kad Patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjui buvo pateikti klaidingi duomenys sertifikatui sudaryti arba jie pasikeitė;
 - 8.1.4. gavus pranešimą, kad sertifikato savininkas yra pripažintas neveiksniu ar mirė;
 - 8.1.5. Patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjo sprendimu, paaiškėjus, kad sertifikato savininkas nesilaiko sertifikato sudarymo ir tvarkymo sąlygų;
 - 8.1.6. kai Patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjas nutraukia savo veiklą ir joks kitas patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjas neperima sertifikavimo veiklos;
 - 8.1.7. kai pažeidžiamas Patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjo sistemų saugumas, keliantis pavojų sudarytų sertifikatų patikimumui;
 - 8.1.8. kitais įstatymų ir nuostatų numatytais atvejais.
- 8.2. Sertifikato savininkas prašymą atšaukti sertifikatą galiojimą turi pateikti asmeniškai atvykęs į įstaigos, kurioje jis eina pareigas, personalo administravimo tarnybą. Sertifikato savininkas turi pateikti asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą.
- 8.3. Sertifikato galiojimas atšaukiamas iškart po prašymo patikrinimo. Jeigu sertifikato galiojimas yra atšaukiamas 8.1.2, 8.1.3 arba 8.1.5-8.1.8 papunkčiuose nurodytais atvejais, sertifikato savininkas yra apie tai informuojamas nurodant atšaukimo priežastį.
- 8.4. Atšaukus sertifikatą galiojimą, sertifikato galiojimas neatnaujinamas.
- 8.5. Sertifikato galiojimo atšaukimas atgaline data negalimas.
- 8.6. Visais atvejais valstybės tarnautojo pažymėjimui tapus negaliojančiu, automatiškai atšaukiamas ir jame įrašytų sertifikatų galiojimas.

9. Sertifikato galiojimo laikinas sustabdymas

- 9.1. Sertifikato galiojimas laikinai sustabdomas:
- 9.1.1. sertifikato savininko prašymu nurodant terminui;
 - 9.1.2. teisėsaugos institucijų motyvuotu reikalavimu, siekiant užkirsti kelią nusikalstamoms veikoms, nurodytam terminui;
 - 9.1.3. gavus informacijos, kad sertifikato duomenys yra galimai neteisingi;
 - 9.1.4. gavus informacijos, kad sertifikato savininkas galimai prarado sertifikatą atitinkančių parašo kūrimo duomenų kontrolę;
 - 9.1.5. valstybės tarnautojo pažymėjimo gamybos metu, iki pažymėjimo įteikimo jo savininkui.
- 9.2. Sertifikato savininkas prašymą laikinai sustabdyti sertifikatą galiojimą turi pateikti raštu, asmeniškai atvykęs į Asmens dokumentų išrašymo centrą. Sertifikato savininkas turi pateikti asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą.
- 9.3. Sertifikato galiojimas laikinai sustabdomas iškart po prašymo patikrinimo. Jeigu sertifikato galiojimas yra laikinai sustabdomas 9.1.2-9.1.4 papunkčiuose nurodytais atvejais, sertifikato savininkas yra apie tai informuojamas nurodant sustabdymo priežastį ir trukmę.
- 9.4. Laikina sustabdžius sertifikatą galiojimą, jį galima atnaujinti, pateikus prašymą panaikinti sertifikato galiojimo laikiną sustabdymą (žr. 10 skyrių).

10. Sertifikato galiojimo laikino sustabdymo panaikinimas

- 10.1. Jei sertifikato galiojimas buvo laikinai sustabdytas 9.1.1-9.1.2 papunkčiuose nurodytais atvejais, sertifikato galiojimo laikinas sustabdymas panaikinamas pasibaigus nurodytam terminui arba gavus sertifikato savininko arba teisėsaugos institucijos, kurios prašymu sertifikato galiojimas buvo sustabdytas, prašymą.
- 10.2. Jeigu sertifikato galiojimas buvo laikinai sustabdytas 9.1.3-9.1.4 papunkčiuose nurodytais atvejais, sertifikato savininkas papildomai turi pateikti paaiškinimą, paneigiantį informaciją, kurios pagrindu sertifikato galiojimas buvo laikinai sustabdytas. Nepateikus prašymo ir paaiškinimo per 30 dienų nuo sertifikato galiojimo sustabdymo dienos, sertifikato galiojimas atšaukiamas.
- 10.3. Prašymą panaikinti sertifikato galiojimo laikiną sustabdymą sertifikato savininkas turi pateikti asmeniškai atvykęs į įstaigos, kurioje jis eina pareigas, personalo administravimo tarnybą. Sertifikato savininkas turi pateikti asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą.

11. Sertifikatų atnaujinimas

11.1. Keičiant valstybės tarnautojo pažymėjimą visais atvejais yra sudaromi nauji sertifikatai.

11.2. Nekeičiant valstybės tarnautojo pažymėjimo, nauji sertifikatai išduodami šiais atvejais:

- 11.2.1. kai pasikeičia valstybės tarnautojo pareigos;
 - 11.2.2. valstybės tarnautojo prašymo pagrindu, artėjant sertifikatų galiojimo terminui į pabaigą arba jam pasibaigus, kai valstybės tarnautojo pažymėjimo galiojimas dar nėra pasibaigęs;
 - 11.2.3. kai anksčiau išduotų sertifikatų galiojimas atšaukiamas dėl valstybės tarnautojo pažymėjimo kontaktinės elektroninės laikmenos aktyvavimo duomenų (slaptažodžio) atskleidimo ir valstybės tarnautojo pažymėjimas nėra prarastas ar pamestas ir tebėra galiojantis;
 - 11.2.4. kai valstybės tarnautojas tris kartus iš eilės įveda neteisingus valstybės tarnautojo pažymėjimo kontaktinės elektroninės laikmenos aktyvavimo duomenis (slaptažodį) ir dėl to yra blokuojamas parašo kūrimo duomenų naudojimas.
- 11.3. Sertifikato savininkas visais aukščiau išvardintais atvejais turi asmeniškai atvykti į įstaigos, kurioje jis eina pareigas, personalo administravimo tarnybą ir laikinai grąžinti valstybės tarnautojo pažymėjimą naujų sertifikatų įrašymui. Personalo administravimo tarnyba teikia prašymą atnaujinti sertifikatus Valstybės tarnybos valdymo informacinėje sistemoje VATIS ir atšaukia anksčiau išduotų ir dar galiojančių sertifikatų galiojimą.
- 11.4. Išduodant naujus sertifikatus visada yra sukuriama nauji elektroninio parašo kūrimo ir patvirtinimo duomenys.

12. Valstybės tarnautojo pažymėjime esančių parašo kūrimo duomenų apsauga

- 12.1. Siekiant apsaugoti valstybės tarnautojo pažymėjime esančius parašo kūrimo duomenis nuo neteisėto jų panaudojimo yra naudojami pažymėjimo kontaktinės elektroninės laikmenos aktyvavimo duomenys (slaptažodis) bei ribojamas nesėkmingų bandymų įvesti teisingą slaptažodį skaičius – tris kartus iš eilės įvedus neteisingą slaptažodį, parašo kūrimo duomenų naudojimas yra blokuojamas.
- 12.2. Kortelės blokavimą gali panaikinti tik pats valstybės tarnautojas, naudodamas jam suteiktą PUK kodą.
- 12.3. Jeigu valstybės tarnautojas negali prisiminti iki kortelės blokavimo galiojusios kortelės kontaktinės elektroninės laikmenos aktyvavimo duomenų (slaptažodžio) ir nėra jų niekur išsaugojęs, kontaktinės elektroninės laikmenos aktyvavimo duomenis (slaptažodį) galima iš naujo nustatyti tik vykdant sertifikatų atnaujinimo procedūrą.

13. Mokesčiai

- 13.1. Į valstybės tarnautojo pažymėjimą įrašomi sertifikatai yra sudaromi nemokamai.
- 13.2. Patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjas gali nustatyti mokesčius už tam tikras paslaugas, išskyrus mokestį už informacijos, reikalingos jo sudarytų sertifikatų patikimumui nustatyti, bei informacijos apie jo sudarytų sertifikatų galiojimo statusą teikimą.

14. Taikoma teisė, asmens duomenų apsauga, skundų ir ginčų sprendimo tvarka

- 14.1. Visiems su patikimumo užtikrinimo paslaugų teikimu susijusiems santykiams taikoma Lietuvos Respublikos teisė.
- 14.2. Patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjas sertifikatų savininkų duomenis, surinktus sertifikatų sudarymui, tvarko, vadovaudamasis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinį asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB.
- 14.3. Visi ginčai, susiję su sertifikatų sudarymu ir tvarkymu, sprendžiami vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais.

15. Sertifikavimo veiklos patikimumo įrodymai

- 15.1. Patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjas yra 2015 m. priežiūros įstaigoje – Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyboje – registruotas kvalifikuotas sertifikatus sudarantis sertifikavimo paslaugų teikėjas. Remiantis 2023 m. vasario mėnesį atitikties vertinimo įstaigos QSCert s r.o. atlikto atitikties Reglamento (ES) Nr. 910/2014 reikalavimams vertinimo ataskaita ir priežiūros įstaigos vertinimo išvada, Patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjas yra kvalifikuotas patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjas, turintis teisę teikti kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų sudarymo paslaugas.
- 15.2. Patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjas viešai skelbia išorinių veiklos patikrinimų išvadas Patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjo interneto svetainėje.